

۱۱۳۹۳ ات ۳۶۱۶۰ هـ

شماره .....
تاریخ ۱۳۸۵/۹/۰۸

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

تصویب نامه هیأت وزیران

بسمه تعالی

“با صلوات بر محمد و آل محمد”

وزارت کشور

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۹/۵ بنا به پیشنهاد شماره ۹۲۲۵۲ مورخ ۱۳۸۵/۸/۱۶ نهاد ریاست جمهوری و به استناد تبصره (۱۳) قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور تصویب نمود:
دستورالعمل واگذاری اتوبوس و بهره‌برداری از خطوط اتوبوسرانی شهری و حومه شهری به بخش غیردولتی و دستورالعمل نحوه تأمین و واگذاری مینی‌بوس توسط وزارت کشور به بخش غیردولتی به انضمام دستورالعمل نحوه واگذاری اتوبوس از وزارت کشور به اتوبوسرانی شهرها و بهره‌برداری آن به شرح پیوست که تأیید شده به مهر دفتر هیئت دولت می‌باشند، تعیین می‌گردد.

بهروز داودی

معاون اول رئیس جمهور

رونوشت به دفتر مقام معظم رهبری، دفتر رئیس جمهور، دفتر ریاست قوه قضاییه، دفتر معاون اول رئیس جمهور، دفتر معاون اجرایی رئیس جمهور، دفتر معاون حقوقی و امور مجلس رئیس جمهور، دفتر رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، دیوان محاسبات کشور، دیوان عدالت اداری، اداره کل قوانین مجلس شورای اسلامی، سازمان بازرسی کل کشور، اداره کل حقوقی، اداره کل قوانین و مقررات کشور، کلیه وزارتخانه‌ها، سازمانها و مؤسسات دولتی، نهادهای انقلاب اسلامی، روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران، دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ابلاغ می‌شود.

صدور کرد: ۱۳۸۵/۹/۰۸

تایید شد

۱۳۸۵/۹/۰۸

۱۱۱۲۵۹۱

باسمه تعالی

در راستای تحقق اهداف برنامه پنجساله ساله چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و پیرو سیاست واگذاری امور اجرایی به بخش غیردولتی و کاهش تصدی گری دولت و به منظور افزایش کارایی، بهره وری و بهبود وضع اتوبوسرانی و نقل و انتقال مسافر داخل و حومه شهرها موضوع تبصره ۱۳ الحاقیه مورخ ۱۳۵۱/۹/۱۴ به ماده واحده قانون تاسیس شرکت واحد اتوبوسرانی در شهرها مصوب ۱۳۳۱/۱۱/۱۶ و به استناد مواد ۹ و ۱۰ آیین نامه اجرایی بند الف تبصره ۲۷ قانون بودجه سالهای ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ و با توجه به بندهای ب و ج تبصره ۱۹ قانون بودجه سالهای ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰ و ۱۳۸۱ و جزء ۳-۴ بندهای تبصره ۱۳ قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور، سه آیین نامه پیوست براساس دستور العمل ابلاغی شماره ۲۴۱۰۹/۱/۳/۳۷ مورخ ۸۰/۹/۱۰ وزارت کشور، پس از تحصیل نظرات اتوبوسرانی های شهری کشور توسط وزارت کشور و با همکاری سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت تعاون در جهت ایجاد وحدت رویه، تسهیل امکان مشارکت مردم در اجرای طرح و بهبود ارائه خدمات حمل و نقل عمومی مسافر درون شهری توسط ناوگان اتوبوسرانی به شرح زیر تنظیم گردید.

- الف- دستورالعمل نحوه واگذاری و بهره برداری اتوبوس از وزارت کشور به اتوبوسرانی شهرها و بهره برداری از آن.
- ب- دستورالعمل واگذاری اتوبوس و بهره برداری از خطوط اتوبوسرانی شهری و حومه ای به بخش غیردولتی
- ج- دستورالعمل نحوه تلمین و واگذاری مینی بوس توسط سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور به بخش غیر دولتی

دفتر هیئت دولت

دستور العمل واگذاری اتوبوس و بهره برداری از خطوط اتوبوسرانی شهری و حومه شهری به بخش غیردولتی

فصل اول - تعاریف:

ماده ۱- برخی عبارات که در این دستور العمل به اختصار به کار می روند در ذیل تعریف شده است.
شورای عالی: شورای عالی هماهنگی ترابریک شهرهای کشور.

سازمان: سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور.
اتوبوسرانی: سازمان اتوبوسرانی یا شرکت واحد اتوبوسرانی شهری و حومه ای با اساسنامه مصوبه زیر نظر شهرداری شهرها است و مسئولیت هدایت، نظارت و کنترل ارائه خدمات حمل و نقل عمومی توسط ناوگان اتوبوسرانی در شهرها را برعهده دارد.
اتحادیه: اتحادیه اتوبوسرانی های شهری کشور.

بخش غیر دولتی: اشخاص حقوقی یا حقیقی می باشد که براساس دستور العمل مربوط و نیز شرایط مندرج در فصل دوم این دستور العمل، زیر نظر اتوبوسرانی نسبت به ارائه خدمات حمل و نقل عمومی مسافر در شهرها و حومه آنها اقدام می نمایند که به نام های متقاضی (قبل از واگذاری اتوبوس و خط) بهره بردار (بعناز واگذاری اتوبوس و خط) خوانده می شود.
کمیته های فنی: کمیته های فنی در سازمان تشکیل شده و وظایف سه گانه زیر را برعهده دارند:

الف) سفارش دهی (کمیته سفارش)

ب) تحویل گیری (کمیته تحویل)

ج) نظارت و پایش عملیات بهره برداری (کمیته عملیات).

وظایف کمیته ها در «دستور العمل نحوه واگذاری اتوبوس از وزارت کشور به اتوبوسرانی ها و بهره برداری آن» آمده است.

فصل دوم - شرایط متقاضیان غیر دولتی

ماده ۲- متقاضی حقوقی (خصوصی و تعاونی) بایستی دارای شرکت با شماره ثبت شده در اداره ثبت شرکتها با موضوع فعالیت ارائه خدمات حمل و نقل مسافر باشد.

ماده ۳- هرگونه سرمایه گذاری، بهره برداری و اشتغال به کار کارکنان دولت و همچنین شرکا و سهامداران شرکت های وابسته به دولت، شهرداریهای و شرکتهای یا سازمانهای اتوبوسرانی مادام که به خدمت در دستگاههای مربوط اشتغال دارند ممنوع می باشد.

ماده ۴- واگذاری اتوبوس و بهره برداری از اتوبوس و خطوط اتوبوسرانی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی مستلزم رعایت شرایط ذیل برای کارکنان و رانندگان بخش غیردولتی می باشد.

- داشتن حداقل ۲۳ سال سن
- داشتن گواهی کاردانی یا دیپلم فنی و حرفه ای یا کاردانش مرتبط و حداقل دیپلم
- داشتن برگ پایان خدمت یا معافیت از خدمت و وظیفه عمومی

- دارا بودن گواهینامه معتبر رانندگی برای رانندگان که حتی الامکان دو سال و در شرایط استثنایی و کمبود راننده حداقل ۱ سال از تاریخ دریافت آن گذشته و موفق به اخذ گواهی صلاحیت رانندگی با اتوبوس از اتوبوسرانی گردیده اند.
- داشتن تاهل
- تابعیت جمهوری اسلامی ایران
- نداشتن سوء پیشینه
- عدم اشتغال به فساد اخلاقی
- ارائه گواهی صحت بدنی و فکری و عدم اعتیاد به مواد مخدر و مشروبات الکلی
- التزام به رعایت شئون اسلامی
- نداشتن شغل دیگر

تیمبره ۱: بازای هر ۲ سال تجربه رانندگی اتوبوس شهری، یک سال و حداکثر ۱۰ سال از میزان حداقل تحصیلات مطلوب (کاردانی فنی مرتبط) می توان کاست مشروط بر آنکه از سواد پنجم دبستان یا گواهی پایانی دوره نهفت سواد آموزی کمتر نشود.

تیمبره ۲: برای اشخاص حقوقی متقاضی، ارائه گواهی عدم سوء پیشینه کیفری موثر، عدم سوء شهرت و عدم اعتیاد به مواد مخدر و مشروبات الکلی از مراجع ذیصلاح برای اعضای هیئت مدیره و مدیرعامل ضروری می باشد.

فصل سوم - مقررات و شرایط عمومی واگذاری اتوبوس و بهره برداری از اتوبوس و خطوط اتوبوسرانی شهر و حومه توسط بخش غیر دولتی.

الف) واگذاری اتوبوس به بخش غیر دولتی

ماده ۵ - تعداد و نوع اتوبوسهای جدید واگذاری به اتوبوسرانی ها توسط وزارت کشور اعلام می شود، اتوبوسرانی ها موظف هستند حداقل ۶۰٪ از اتوبوسهای تحویلی و ۳۰٪ خطوط را با رعایت شرایط مندرج در قوانین و مقررات مرتبط، به متقاضیان غیردولتی واگذار نمایند.

ماده ۶ - در واگذاری اتوبوسهای نو به متقاضیان غیردولتی، در تعیین میزان سهم متقاضی از قیمت اتوبوس ملاک تصویب نامه ابلاغی مربوطه به وزارت کشور می باشد. (میزان آن در سال ۱۳۸۵ بر اساس مصوبه مربوطه ۱۷/۵٪ قیمت اتوبوس تعیین گردیده است) که در وجه سازمان پرداخت می گردد.

ماده ۷ - چگونگی واگذاری اتوبوسهای ملکی اتوبوسرانیها به متقاضیان غیردولتی، براساس شرایط مندرج در این آیین نامه می باشد.

تیمبره ۱: تمذاده قیمت و نوع اتوبوسهای ملکی موجود و قابل واگذاری اتوبوسرانی ها ونحوه واگذاری براساس تصویب هیئت مدیره، مجمع و شورای شرکت یا سازمان تعیین می گردد.

تیمبره ۲: در واگذاری اتوبوسهای ملکی اتوبوسرانیها رعایت آیین نامه مالی و معاملاتی اتوبوسرانی مربوطه، الزامی می باشد و تا زمانی که آیین نامه مالی و معاملاتی خاصی برای اتوبوسرانی به تصویب نرسیده است، آیین نامه مالی و معاملاتی شهرداری ملاک عمل خواهد بود. اتوبوسرانی موظف است در راستای رعایت ماده ۶ این دستورالعمل برای اتوبوسهای ملکی مورد واگذاری

- به بخش خصوصی ، سهم مقرر که در ماده ۶ این دستورالعمل تعیین می گردد را از متقاضی اخذ و مابقی را بابت یارانه تسهیلات دولت برای دوران تمهد کسر می گردد.
- تبصره ۳: اتوبوسرانی ها در واگذاری اتوبوسهای ملکی به بخش غیر دولتی ، مجاز به واگذاری اتوبوسهای ملکی بالای ۷ سال عمر مفید به متقاضیان بخش غیردولتی نمی باشد.
- تبصره ۴ : درخصوص واگذاری اتوبوسهای ملکی زیر ۷ سال عمر مفید به متقاضیان بخش غیردولتی ، امکان بهره برداری اتوبوسهای فوق پس از ۱۰ سال فعالیت اتوبوس از تاریخ تولد منوط به تائید کمیته فنی عملیاتی درامکان بهره برداری از اتوبوسهای یاد شده می باشد.
- ماده ۸-** واگذاری اتوبوس و بهره برداری خطوط اتوبوسرانی به بخش غیردولتی براساس این آیین نامه به متقاضیان صورت می گیرد. اتوبوسرانی در شرایط یکسان اولویت های ذیل را در واگذاری اتوبوس و خطوط رعایت می نماید.
- ۱- در واگذاری اتوبوس و خطوط اتوبوسرانی ، متقاضیان حقوقی در اولویت واگذاری نسبت به متقاضیان حقیقی می باشد.
  - ۲- در واگذاری به متقاضیان حقوقی اولویت با بخش تعاونی می باشد.
  - ۳- برای متقاضیان حقیقی ، کارکنان و رانندگان واجد شرایط اتوبوسرانی و شهرداری که تعدیل می شوند در اولویت می باشد. بدیهی است تعاونی های متشکل از نیروهای تعدیل شده ، بالاترین اولویت را دارند.
  - ۴- خانواده های معظم شهدا ، جانبازان ، آزادگان و ایثارگران که در زمان تقاضا دارای شغل نباشند.
- تبصره : در واگذاری خطوط به متقاضیان ، اولویت با متقاضیانی است که تقاضای بهره برداری از کل تمداد سقف اتوبوس تعیین شده در آن خط را دارند . در صورتیکه تعداد متقاضیان اتوبوس توسط بخش غیردولتی کمتر باشد ، بهره برداری از آن خط بتدریج واگذار خواهد شد.
- ماده ۹-** واگذاری اتوبوس به متقاضیان مستقیم رانندگان واجد شرایط مندرج در ماده ۳ می باشد. برای تحویل هر یک دستگاه اتوبوس باید حداقل یک راننده بومی و حتی الامکان دو راننده معرفی گردد. بدیهی است برای تحویل هر اتوبوس رانندگان آموزش دیده برای همان اتوبوس باید معرفی و اعزام شوند.
- تبصره ۱: اتوبوسهایی که بوسیله متقاضیان بخش خصوصی در خطوط واگذار شده مورد استفاده قرار میگیرد باید بوسیله رنگ بدنه و یا علائم ویژه ای از اتوبوسهای ملکی سازمان متمایز و مشخص گردد.
- تبصره ۲: اتوبوسهای واگذاری باید توسط متقاضی به تجهیزات ایمنی ، اطفای حریق و جعبه کمک های اولیه مجهز باشد . استفاده بدون تجهیزات مذکور ممنوع است.
- تبصره ۳: هرگونه اقدام تبلیغاتی بوسیله اتوبوسهای واگذاری بایستی براساس ضوابط و مقررات جاری که از طرف اتوبوسرانی محل اعلام می شود ، صورت گیرد.

ب) بهره برداری از اتوبوس و خطوط اتوبوسرانی توسط بخش غیردولتی -

- ماده ۱۰-** متقاضیان بخش غیر دولتی که اتوبوسهایی را از اتوبوسرانی ها تحویل گرفته اند از محل استهلاک یارانه های اختصاصی دولت برای هر دستگاه اتوبوس مکلف به ارائه خدمات حمل و نقل عمومی مسافر درون شهری به مدت ۱۰ سال در خطوطی که اتوبوسرانی اعلام می نماید می باشند.
- تبصره ۱: درخصوص متقاضیان بخش غیردولتی که از اتوبوسهای ملکی اتوبوسرانیها تحویل گرفته اند با توجه به عمر مفید ۱۰ سال بهره برداری از اتوبوسها ، دوران تمهد متقاضیان بخش غیردولتی برای ارائه خدمات حمل و نقل عمومی مسافر درون شهری

شماره ۱۱۱۳۹۳
تاریخ
پست ۸ - ۹ / ۱۳۸۵

در خطوط ابلاغی توسط اتوبوسرانی با زمامت تبصره ۳ ماده ۷ این دستورالعمل به تناسب عمر ناوگان واگذاری و توافق بین متقاضی و اتوبوسرانی تعیین می گردد.

تبصره ۲: چنانچه بهره بردار بپایند از فرست ، وراث قانونی وی بهر علتی نخواهند و یا نتوانند به تعهدات تعیین شده در طول زمان مذکور عمل نمایند اتوبوسرانی می تواند به تناسب زمان خدمات انجام شده ومدت باقیمانده تعهدات بهره بردار ، از مبلغ کمک اعطایی دولت از بابت واگذاری اتوبوس زحمی را تعیین و از بهره بردار و یا وراث قانونی وی اخذ و اسناد مالکیت اتوبوس به آنها منتقل گردد و یا بالتحصیل نظر کارشناس رسمی دادگستری نسبت به تعیین ارزش روز اتوبوس واگذاری اقدام و یا تادیه حداکثر ۲۰٪ قیمت تعیین شده روز توسط کمیته فنی عملیاتی به بهره بردار و یا وراث قانونی وی به عنوان سهم پرداختی متقاضی ، اتوبوس موصوف را از تصرف آنان خارج نماید.

تبصره ۳: در صورتیکه ارائه خدمات کمی و کیفی مناسب توسط بهره برداران بهر علتی مانند وقوع تصادف و یا تعمیرات اساسی از اختیار راننده خارج گردد. حداکثر زمان توقف خدمات تا مدت دوماه پذیرفته خواهد بود در صورت توقف بیش از ۲ ماه و نیز در صورتیکه در طول مدت تعهدات ، توقف خدمات بیش از یک بار در سال تکرار شود اتوبوسرانی براساس مفاد تبصره ۲ این ماده اقدام می نماید.

ماده ۱۱- مسپر، خط ، تعداد و محل ایستگاهها ، زمانبندی حرکت ، شروع و خاتمه ساعات کاری خدمات رسانی توسط اتوبوس در خطوط واگذار شده به بخش خصوصی منطبق با برنامه های اتوبوسرانی می باشد و کتبا" توسط اتوبوسرانی به بهره بردار ابلاغ می گردد. هرگونه تغییر در موارد فوق و برنامه های تعیین شده با ابلاغ اتوبوسرانی خواهد بود. اتوبوسرانی می تواند عنداللزوم با اعلام قبلی به بهره بردار برنامه جدیدی را با توجه به توان و تعهدات بهره بردار برای اجرا ابلاغ نماید.

تبصره ۱: تعداد اتوبوسهای هر خط براساس نیاز و مهمتی بر بررسهای کارشناسی ، با پیشنهاد اتوبوسرانی و تایید هیات مدیره تعیین می گردد. اتوبوسرانی جهت ایجاد انگیزه و رقابت در ارائه خدمات بهینه برای جابجایی مسافر می تواند در هر خط و در حد سقف تعیین شده اتوبوس ، با متقاضیان متعدد بطور همزمان عقد قرارداد نماید.

تبصره ۲: در صورتی که به هر علتی تعداد اتوبوسهای فعال در طول خطوط واگذاری از تعداد تعیین شده در تبصره ۱ این ماده کاسته شود و یا در اثر عدم رعایت مفاد بندج در این ماده خدمات رسانی دچار اختلال گردد. اتوبوسرانی با اعلام قبلی به بهره بردار یا بهره برداران می تواند موقتا" بطور مشترک با سایر متقاضیان به بهره برداری از خطوط واگذار شده اقدام نماید. در صورتی که بهره بردار به این امر اعتراض نماید موضوع در کمیته رسیدگی به تخلفات و حل اختلاف موضوع ماده ۱۷ این آیین نامه مطرح و برابر تصمیمات متخذه اقدام خواهد شد.

ماده ۱۲- خطوط واگذاری به بخش غیردولتی توسط اتوبوسرانی ها اعلام می گردد. در واگذاری بهره برداری از خطوط به متقاضیان ، خطوطی که دارای حجم مسافر و نرخ کرایه سفر بیشتری در زمان تقاضا باشند در اولویت می باشد. متقاضی با توجه به شرایط زمان واگذاری می تواند مناسب ترین خط / خطوط اعلام شده فوق را انتخاب و پس از پیشنهاد به اتوبوسرانی و تایید آن در هیات مدیره نسبت به عقد قرارداد اقدام نماید.

ماده ۱۳- نرخ کرایه حمل مسافر در خطوط واگذاری در زمان عقد قرارداد تعیین می شود ، نرخ مزبور بر اساس ابلاغیه وزارت کشور محاسبه و قبل از عقد قرارداد باید به تصویب شورای اسلامی شهر برسد. نحوه پرداخت کرایه تعیین شده توسط مسافری بصورت نقدی میباشد. هرگونه افزایش در نرخ کرایه جابجایی مسافر برای سال بعد منوط به ارائه پیشنهاد بهره بردار تا پایان بهمن ماه به اتوبوسرانی و ارائه پیشنهاد توسط اتوبوسرانی به شورای شهر و تصویب و ابلاغ نرخ کرایه توسط شورای اسلامی شهر قبل از پایان سال می باشد. نرخ کرایه تصویب برای بهره برداران لازم الاجرا می باشد.

تبصره ۱: برای ایجاد انگیزه و تشویق بخشی غیردولتی در فعالیت در ارائه خدمات حمل و نقل عمومی مسافر درون شهری شورای اسلامی شهرها می تواند برای بهره برداران بخش خصوصی نرخ جابجایی مسافر در شهرها را حداکثر به میزان ۲۰٪ نسبت به نرخ جابجایی مسافر توسط ناوگان ملکی اتوبوسرانی شهرها افزایش دهد.

تبصره ۲: استفاده از بلیط یا هر مکانیزم قابل قبول دیگر برای اخذ کرایه منوط به پیشنهاد بهره بردار و تأیید اتوبوسرانی می باشد. ماده ۱۳- اتوبوسرانی ها مکلف هستند اعتبارات اختصاصی برای بخش خصوصی در بودجه سنواری کشور از محل اعتبار خرید قطعات و لوازم بدگی، یارانه اتوبوسرانیها و اجرای خطوط شبانه اتوبوسرانی ابلاغی وزارت کشور (سازمان شهرداریها و دهاریهای کشور) را متناسب با تعداد ناوگان و غلط واگذاری شده، درون شهری یا حومه ای بودن خط، طول خط و حجم مسافر روزانه، بین بهره برداران بخش خصوصی توزیع نماید.

ماده ۱۵- اتوبوسرانی موظف است بعد از خاتمه تعهد بهره بردار که در ماده ۱۰ تعیین شده در صورت درخواست بهره بردار، مشروط بر رضایت از عملکرد وی ترتیبی اتخاذ نماید که بهره بردار همچنان ارائه خدمات خود را براساس روند گذشته یا با تغییرات لازم و مصوب، در مسیر تعیین شده ارائه نماید.

تبصره ۱۶: چنانچه برای بهره بردار پس از پایان مدت تعهد ملحوظ فرسوده بودن اتوبوس واگذاری شده، براساس تأیید کمیته فنی عملیاتی امکان ارائه خدمات حمل و نقل عمومی مسافر با اتوبوس مسیر نباشد، بهره بردار با زرده خارج نمودن اتوبوس فرسوده مطابق آیین نامه مربوطه می تواند نسبت به دریافت اتوبوس جدید مطابق شرایط این آیین نامه اقدام نماید.

تبصره ۲: کمیته فنی تحویل و تحویل باید سالانه در طول دوران قرارداد با بخش خصوصی، اتوبوسها را بازرسی فنی کامل نماید و در طول دوره نیز بازدید سرزده انجام شود.

ماده ۱۶- متقاضی غیر دولتی فعالیت در امور حمل و نقل عمومی مسافر با اتوبوس مکلف به سپردن تعهد رسمی مبنی بر عدم انجام تخلفات موضوع این آیین نامه و قبول تصمیم های کمیته انضباطی و رسیدگی به تخلفات و رعایت دستورالعمل های صادره می باشد.

تبصره: امور زیر از تخلفات بهره برداران محسوب می شود و مرتکبین تابع تصمیم های کمیته های انضباطی و رسیدگی به تخلفات خواهد بود:

- ۱- امتناع از حمل مسافر و یا حمل مسافر با شرایطی خارج از مقررات
- ۲- جابجایی مسافر با اتوبوس در شهر از ساعت، مسیر و خطوطی که اتوبوسرانی تعیین نماید.
- ۳- عدم رعایت شئون اسلامی و اجتماعی
- ۴- عدم انجام کشیک های مجوله و رعایت مقررات آن
- ۵- ارتکاب به جرم در هنگام اتوبوسرانی یا استفاده از اتوبوس
- ۶- عدم رعایت نرخ های مصوب
- ۷- عدم رعایت آیین نامه ها و دستورالعمل ابلاغی وزارت کشور، سازمان و اتوبوسرانی
- ۸- تکرار تخلفات راهنمایی و رانندگی
- ۹- نصب و استفاده از وسایل غیرمجاز که مخالف ضوابط و مقررات اتوبوسرانی باشد.
- ۱۰- استفاده از رانندگان غیرمجاز و فاقد کارت شناسایی در اتوبوس ها.
- ۱۱- کار با اتوبوس بدون گواهی معاینه فنی و گواهی مراقبت وضعیت (CM) معتبر

دفتر هیئت دولت

ماده ۱۷- در مواردی که مفاد آیین نامه شرح نبوده و یا تفسیر متفاوتی از آن وجود داشته باشد، موضوع با عنایت به روح حاکم در توافقنامه فیما بین (اتوبوسرانی و بخش خصوصی) و قواعد مسلم حقوقی و در چارچوب قوانین و مقررات جاری در کمیته رسیدگی به تخلفات و حل اختلافات بررسی و اتخاذ تصمیم خواهد شد.

تبصره: کمیته انضباطی و رسیدگی به تخلفات متشکل از ۵ نفر به شرح ذیل می باشد.

- نماینده تام الاختیار بهره بردار؛
- نماینده تام اختیار اتوبوسرانی با حفظ سمت، دبیر جلسات کمیته
- نماینده شورای اسلامی شهر
- نماینده سازمان
- نماینده مرضی الطرفین بهره بردار و اتوبوسرانی (در صورت توافق کارشناس رسمی دادگستری).

رای کمیته با اکثریت آرا برای طرفین معتبر خواهد بود.

ماده ۱۸- هزینه های بهره برداری اعم از مالیات، بیمه و عوارض سالیانه و هزینه های مربوط به ثبت اسناد برای متقاضیان دریافت اتوبوس و یا بهره برداری از خطوط بر عهده متقاضی یا بهره بردار است.

تبصره ۱: چنانچه دولت در بودجه های بناماتی و یا وزارت کشور، سازمان و یا اتحادیه اتوبوسرانی های شهری کشور تمهیداتی برای مالیات، بیمه شخص ثالث، عوارض و سایر هزینه های بهره برداری پیش بینی و عملیاتی نمایند، اتوبوسرانی ها مکلف هستند تمهیدات مربوطه را برای ناوگان بخش خصوصی اتوبوسرانی فراهم و ارائه نمایند.

تبصره ۲: اتوبوسرانی جز موارد مندرج در ماده ۷ و تبصره ۳ ماده ۹ و ماده ۱۹ این آیین نامه، تحت هر عنوان، نمی تواند مبلتی مازاد بر قیمت تعیین شده از بهره بردار اخذ نموده یا در این مورد برای اشخاص تعهد مالی ایجاد نماید.

ج) تعمیر و نگهداری اتوبوس توسط بخش غیردولتی

ماده ۱۹- بهره برداران بخش غیر دولتی موظفند تعمیر و نگهداری اتوبوسهای واگذاری شده را به گونه ای انجام دهند که امکان بهره برداری کامل از ناوگان واگذاری شده در طول دوران بهره برداری تحت نظارت اتوبوسرانی ها فراهم گردد.

تبصره ۱: کلیه هزینه های تعمیرات، نگهداری، تامین قطعات مورد نیاز برای تعمیر و نگهداری اتوبوسهای متقاضیان بخش خصوصی بر عهده خریدار اتوبوس می باشد.

تبصره ۲: چنانچه دولت، وزارت کشور، سازمان و اتحادیه، شرایط، تسهیلات و یا تمهیداتی برای ضمانت، تامین قطعات و یا تامین اعتبار برای هزینه های تعمیر و نگهداری اتوبوسها برای اتوبوسرانی های شهری کشور نمایند، اتوبوسرانی ها موظفند شرایط، تسهیلات و تمهیدات یاد شده را همانند اتوبوسهای ملکی برای اتوبوسهای بخش غیردولتی نیز تامین و تخصیص نمایند.

تبصره ۳: چنانچه بهره برداران بخش خصوصی درخواست استفاده از امکانات تعمیرگاهی اتوبوسرانی برای اتوبوسهای خود نمایند، اتوبوسرانیها در صورت دارا بودن امکانات مورد نیاز می توانند خدمات لازم را برای بخش خصوصی در قبال اخذ وجه متناسب (با لحاظ تخفیف) برای بهره برداران بخش خصوصی ارائه نمایند.

تبصره ۴: در صورت درخواست بهره برداران بخش خصوصی بمنظور کاهش هزینه ها، اتوبوسرانی می تواند در قبال اخذ وجه نسبت به خرید متمرکز لوازم و قطعات مصرف اتوبوسها و مواردی نظیر لاستیک و روغن برای اتوبوسهای ملکی و خصوصی اقدام نمایند.

دفتر هیئت دولت

تبصره ۵: بهره برداران بخش خصوصی موظفند اتوبوسها را در ساعات غیرفعال در طول شبانه روز، در نزدیکترین توقفگاه مجاز به خط واگذار شده نگهداری نمایند.

تبصره ۶: بمنظور کمک و حمایت از بخش غیر دولتی، اتوبوسرانیها می توانند با تصویب هتیت مدیره، تخفیفات ویژه در ارائه خدمات تعمیر و نگهداری و سایر خدمات احتمالی و یا تسهیلات پرداخت اقساطی هزینه های تعمیر و نگهداری پیش بینی شده در این ماده لحاظ نمایند.

تبصره ۷: بهره برداران بخش خصوصی بر اساس احکام اتوبوسرانیها به منظور نگهداری بهینه اتوبوسها، موظف به اجرای طرح مراقبت و وضعیت ماشین آلات (CM) از طریق آنالیز روغن هستند.

تبصره ۸: اتوبوسرانیها موظف به همکاری کامل با بازرسان مراقبت وضعیت و کنترل و سرویس و نگهداری و عملکرد دستگاه و مدیریت CM هستند.

ماده ۲۰- چنانچه براساس سیاستهای دولت موضوع تغییر سوخت اتوبوسهای واگذاری به بخش خصوصی از دیزل به گاز طبیعی فشرده (CNG) الزامی گردد، اتوبوسرانی از محل اعتباراتی که در اختیارش قرار می گیرد بدون دریافت هرگونه وجهی از بهره بردار باید نسبت به تغییر سوخت مصرفی اتوبوسهای واگذاری اقدام نماید.
در غیرمواقع الزام و در صورت درخواست تغییر اختیاری تغییر سوخت اتوبوس توسط بهره بردار، می تواند با اخذ موافقت اتوبوسرانی به این امر مبادرت ورزد در این صورت کلیه هزینه های مربوط به عهده بهره بردار می باشد.

فصل چهارم - مقررات و شرایط عمومی اسقاط و منع تردد اتوبوس مورد استفاده بخش غیر دولتی

ماده ۲۱- تردد اتوبوس با سن بیش از ۱۴ سال یا بیش از ۱۰ سال در شهرها تنها در صورت دریافت گواهی هر ششماه یکبار معاینه فنی و گواهینامه با اعتبار شش ماهه مراقبت وضعیت (CM) ممکن بوده و در غیر این صورت ممنوع خواهد بود.

ماده ۲۲- از ابتدای سال ۸۶ تردد اتوبوس فرسوده بر اساس تعریف قانونی آن، به هر شکلی و از هر نوعی در شهرها ممنوع خواهد بود.

ماده ۲۳- ارائه هرگونه خدمات با اتوبوس، میدی بایرون و مینی بوس در شهرها باید تحت نظارت اتوبوسرانی و پس از ارائه گواهی معاینه فنی معتبر ممکن خواهد بود.

ماده ۲۴- اتوبوسهای تحویل شده از سوی کمیته فنی تحویل در هر بار بازرسی کمیته فنی عملیاتی باید علاوه بر کارکرد منظم موتور و اجزای انتقال قدرت، سلامت کارکرد تجهیزات جانبی شامل سامانه موقعیت مکانی (GPS)، دو چرخه بر (Rack)، کولر، بخاری، تابلوی متغیر (LED)، بلندگو اعلام مسیر توسط آن (و سامانه ویژه معلولان و سامانه جمع آوری الکترونیکی بلیت و در صورت وجود)، کنترل شود و گواهی سلامت اتوبوس به علاوه گواهی مراقبت وضعیت و گواهی معاینه فنی هر شش ماه صادر گردد.

ماده ۲۵- اتوبوسرانی ها در صورت اختصاص میدی باس و مینی بوس از وزارت کشور برای آنها ملزم به رعایت مفاد این دستورالعمل در واگذاری ناوگان به متقاضیان بخش غیر دولتی می باشند.

ماده ۲۶- قراردادهای تیب و واگذاری اتوبوس و میدی باس و بهره برداری از خطوط از ضوابط لاینفک این دستورالعمل می باشد.

دفتر هیئت دولت